

NAISET JA TYÖ- VÄENLIIKE

Samaan aikaan kun nainen olosuhteiden pakottamana joutuu taistelemaan työvoimansa myynnistä avoimilla työmarkkinoilla, alkavat työväenliikkeen rivitkin saada naisia mukaansa. Vanhat kuluneet "nainen vaietkoon seurakunnassa"-fraasit jäävät pois käytännöstä ja uudet käsitteet astuvat niiden tilalle.

Ja ainoastaan oman äänensä korottamalla saavatkin naiset parannuksia oloihinsa. Jokainen porvarien antama reformi on tehty ainoastaan tarkoituksella piddättää naiset liittymästä työväenliikkeeseen.

Mitä merkitsevät sellaiset toimenpiteet, kuin esim. alimman palkkarajan kohottaminen kahdeksatoista dollariin, kuten useassa valtiossa on tehty! Eihän sellaisella palkalla voi elää. Samaan aikaa kuin näitä "palkankorotuksia" muka tehdään, kohoavat elintarvikkeiden hinnat ennen kuuluttomasti, niin että paranemisen sijaan naisten elin ehdot huononevat alituisesti.

Luvunlaskutaidon alinkin tieto riittää osottamaan jokaiselle naiselle, ettei kahdeksatoista dollarin viikkopalkalla voi mitenkään elää. Muodit muuttuvat alituisesti ja hinnat kohoavat, ja näitä kallishintaisia muuttuneita nuoteja pitäisi voida seurata noin alhaisillakin palkoilla. Sanoitakoon vain, ettei työläisnaisen tarvitse olla mikään muotinukke, jonka pitää muuttaa pukua jokaisen muodonmuutoksen tapahtuessa. Mutta sitkeän totta, että useimmilla aloilla vaaditaan työläisnaisen olemaan muodin mukaan puettuna jo varsin aineellisesti työssänsäkin. Ja kun ei siihen taivu tai kykene, joutuu yleisön silmätikuksi, sangen epämiellyttävään asemaan.

Jo yksinomaan kunnollinen asunto ja ravinto maksaa suunnilleen kymmenen dollaria viikossa, puhumattakaan muista tarpeista, jotka varmaan kysyvät suurempia summia kuin asunto ja ravinto.

Katselipa nykyistä yhteiskunnallista tilannetta ja naisen asemaa miltä kannalta tahansa, osottaa se selvästi, että naisten erikoisvelvollisuutena on liittyy työväenliikkeeseen. Naisen yhteiskunnallisia oikeuksia koettaa kapitalistiluokka supistaa samalla tavalla kuin miestenkin.

Ei ole olemassa mitään syytä, jonka takia naiselle pitäisi palkkatyöläisenä maksaa alhaisempi palkka kuin miehelle. Ja ainoa seikka joka edelleen pakottaa naiset tyttymään alhaisempiin palkkoihin kuin mitä miehille maksetaan, on naisten järjestymättömyys. Unionistinen liike on miesten keskuudessa varsin heikkoa ja valtiollinen työväenliike tuskin allulakaan. Mutta muuten ei voisi ollakaan kaiken sen vuosisatoja kestäneen "kasvatustyön" jälkeen jonka vaikutuksesta naiset uskovat olevansa yhteiskunnallisesti alempiarvoisia

olentoja kuin miehet, alistuvat vastustelematta työntekijöiden orjiksi ja toivovat pelastusta ainoastaan avioliiton kautta, johon on mahdollisuus vain samoissa vaikeuksissa elävien miesten kanssa. Avioliiton kautta ei kuitenkaan mitään pelastusta ole odotettavissa. Kaksi köyhää ei yhden katon alle muuttamalla muutu sen varakkaammaksi, ja taloudellisen toimeentulon parantaminen on parempien avioliittojen muodostamisenkin ensimmäinen ehto. Pelkällä haaveilulla onnesta ja rakkaudesta ei rakenneta sopusointua, ei ravita perhettä eikä vaateteta lapsia.

Työväenliikkeen piirissä löytää nainen kokonaan entisestä seurapiiristään poikkeavan ympäristön. Toisten perheasioiden ja kodin ahtaan piirin tapahtumien sijaan tulevat näköpiiriin laajat maailmantapahtumat, suuret historialliset vaiheet, koko yhteiskunta avautuu silmien eteen vakavana todellisuutena, joka osottaa ikäänkuin taikapeilin tavoin millä perusteella koti seisoo ja josta näkyy kuin kartasta, missä suhteessa työläiskoti on todellisuudessa koko yhteiskuntaan.

Pakanalähetysliikkeen ompe-luseurassa Afrikan villoille sukia kutoilevan orjattaren asemasta muuttuu nainen työväenliikkeen piirissä itsenäisesti ajattelevaksi huokkataistelijaksi, jonka päämääränä on koko työväenluokan onni ja menestys: joka käsittelee yhteiskunnallisen vallankumouksen välttämättömyyden ainoaksi yhteiskunnallisen elämän elämisen arvoiseksi muuttamisen edellytykseksi.

Jokainen nainen työalansa uunioon ja sosialistipuolueeseen.

YHDESSÄ

Atoomit yksinään vähäiset, heikot on, mut joukkoon liittyyssään tekevät auringon.

Kuin hienot, hennot onkaan solutkin luonnon nuo, tok' yhtyneinä honkaan ne jättirungon luo.

Ja pienet pisaraiset myös yhteen mennessään luo virrat kuohuaiset, ja meren vaahtopään.

On kukin meistä yksin kuin korsi, pisara mutt' liittyin käsityksin olemme voimana.

Soluina pienimpinä sydämmen yhden vain olemme sinä, minä osia maailmain.

Siksi yhtyin köyhä kansa voi luoda, rakentaa. Tukien toisiansa jokainen tuen saa.

Sis korsi kortten kekkoon, pisara pisaraan! Ken liittyy yhteistekoon, Saa voimaa toisistaan.

A. P.

KAKSI NAISTA

Kirj. V. P.—n.

Iltana on pimeä ja kolikko. Ulkona käy syysmyrsky; sataa ja tuulee.

Rouva Karin huona on lämmin ja valoisa. Hän on juuri sytyttännyt sähkön, ottanut käsi-työnsä ja istunut iloisesti räis-kyvän takkavalkean ääreen.

Mutta hänen mieltensä ei ole valoisa. Se muistuttaa pikem- min ulkona raivoavaa myrskyä kuin huoneen lämmintä tunnel- maan. Usein huokaa hän raskaasti, silmien välissä on syvä ryppy ja käsityö unohtuu pitkäksi ai- kaa polvelle.

Hän ei ole enää nuori. Hänen kalpeissa, väsyneissä kasvoissaan on hienoja kurtuja ja uurteita, hiuksista ovat useimmat muuttu- neet harmaiksi.

Hänen muistonsa hiipivät kau- vas menneisyyteen. Hän muis- taa hetken, jolloin ensi kerran astui tähän kotiinsa. Sitä on jo yli kaksikymmentä vuotta. Mit- ten onnellisena, rinta täynnä riu- mia hän silloin hyöriskään uu- dessa pikku kodissaan! Ja hän- nen miehensä jakoi täydellisesti onnen hänen kanssaan.

Se oli nuoren rakkauden kukin- ta-aikaa. Onnea seurasi onni, riemua uusi riemu, kun heidän esikoisensa syntyi.

Pikku Ilmari!

Surupukuinen naisen kasvot värähtävät. Hän ei jaksa muis- tella menneisyyttä pitemmälle. Nykyisyys on vielä liian tuore, sen jättämät jäljet aivan vereki- siä. Hän purskahtaa itkuun.

Miten voikin suru olla raskas- ta!

Neljä pitkää kuukautta on sitä jo kestänyt ja kestää vielä kien- ties vuosia, ehkä kymmeniä vuo- sia. Hänen miehensä ja hänen ainoa poikansa. He ovat ainai- seksi poissa. Hän ei koskaan e- nää ole kuuleva miehensä ääntä, kun hän hellästi häntä kutsuu ri- meltaan, eikä poikansa reipasta huudahdusta: äitiseni, missä olet!

Hän pyyhkii silmiään, ottaa hiilihongan nurkasta ja kohentaa tulta. Sitte hänen silmänsä pit- käksi aikaa jäävät tuijottamaan hehkuvaan hiillokseen.

Kuuluu hiljainen nopusus ull- ovelle.

Jos se olisi hänen miehensä tai poikansa! synsyy nytkin ajatus hänen aivoissaan, kuten niin monta kertaa ennenkin. Hän tie- tää sen mahdolliseksi, mutta kuitenkin antaa hän sen niin mie- lillään syntyä.

Oven takana seisoo märkänä ja viluisena nuori työläisnainen pieni lapsi sybissään.

— Onko rouvalla antaa jotain avustusta? kysyy arasti vaimo.

— Tulkaa sisään, kehoittaa rou- va ja vetää oven kiinni.

Nainen astuu arkana valoisaan huoneeseen. Hänen jalkansa o- vat märät ja kuraiset, ja hän jää ovensuuhun seisomaan. Mutta surupukuinen rouva viittaa häntä perälle istumaan.

— Missä teidän miemme on?

kysyy hän ja katsoo tutkivasti naista silmiin.

Nainen hämmästy, luo kat- seensa lattiaan ja sammaltaa:

— Kyllä se on kotona. Ei vain kykene työhön sairauden tähden.

— Te valehtelette, sanoo rou- va Kari lempeällä äänellä ja kat- soo säälien vaimoa.

Tämä säpsähtää. Heikko pu- na kohoo hänen nääntyneille kas- voilleen ja ääneti alkaa hän kor- jailla lapsen vaatteita.

— Eikö miemme ole ollut pu- nakaartissa ja on nyt vankina? kysyy rouva edelleen.

— Miten rouva sen tietää? ky- syy vaimo ja luo hämmästyneet kasvonsa ylös.

— Minä näen sen koko teidän olennostanne, teidän silmistänne, teidän kasvoistanne. Mutta mik- si te valehtelite minulle?

Silloin vaimo purskahtaa it- kuun.

— Ei kukaan anna penniäkään, jos sanoo totuuden, saa hän kat- konaisesti selitetyksi. Sentähden täytyy valehdella, ellei tahlo- kuolla nälkään.

Rouva Kari vaikenee pitkäksi aikaa. Hän taistelee kyynelitä vastaan. Viimein kysyy hän hil- jaisella äänellä:

— Elääkö miemme vielä?

— Elää, mutta hän kirjottaa, ettei kauan enää jaksa, ellei apua tule...

— Missä hän on?

— Tammisaarella.

Rouva huokaa pitkään, kun hän kuulee tuon nimen. Hän tie- tää että se merkitsee kuoleman- tuomiota, ja hirmuisimman kuole- man, minkä maailma voi tarjo- ta, nälkää kuoleman.

— Oliko teidän miemme rin- tamalla?

— Ei. Tässä se vaan kaupun- gin ulkopuolella oli vartiomaassa rataa. Mutta kun kantoi asetta, niin sai siitä kymmenen vuotta...

Värisevä huokaus pyrki sisään- painuneesta rinnasta. Arkana ko- hoo katse tiedustelevaan, minkä vaikutuksen sanat tekivät. Ja ihmeekseen huomaa hän, että su- rupukuinen, hieno nainen kuivaa silmiään.

— Paljon olette saanut kärsiä tekin, sanoo rouva. Mutta teillä on toki lapsenne. Minulta veivät sekä puolison että pojan.

Hän itkee ja kulkurinainen kat- soo kummeksuen häntä.

— Minun mieleni he ampuivat jo toukokuussa sentähden, että hän kirjotti sanomalehtiin aja- tuksia työväestön joukkoliikkees- tä. Ja poikani, minun ainoa poi- kani, nääntyi nälkään vanki-ri- rissä.

Hän itkee kauan. Ja kulkuri- nainen, joka painaa lasta rinta- an- sa vasten, itkee myöskin. Hän ymmärtää tässä surupukuisessa naisessa, jonka oven taakse hän on tullut kolkuttamaan, löytä- neensä kohtalotoverin. Heidän surunsa on yhteinen, heidän sy- dämmensä sykkii samalle aatteelle, he saavat kärsiä saman asian puolesta. Mutta — tuo rouva on

(Jatkos kahdeksannella sivulla)